

SEIZOENEN

Ecologisch leven | koken | tuinieren | Nr. 6 | 2020

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

'Na de eerste nachtvorst rooien we op een mooie middag alle knolgewassen en stoppen we de bedden onder een dekentje van wintermulch.'

Winters plannen en dromen in de tuin van Alexander en Elena

Tekst **Alexander Kerbusch** Foto's **Boumediene Belbachir, Alexander Kerbusch, Elena Rudenko**

Alexander en Elena nemen je nog één keer mee naar hun permacultuurtuin of eetbare bosrand. Het werk in de tuin neem af deze periode, maar oogsten en smullen kan nog altijd. Bovendien dromen de tuiniers al over het volgende tuinseizoen. Het plannen begint nu!

Zaden bestellen

Het moment is aangebroken waarop onze activiteit stilaan vertraagt. Tuinieren is de seizoenen volgen. De natuur gaat in winterslaap en wij gehoorzamen dat ritme blindelings. Op het menu staat stevige winterkost. Gebakken pompoen, savooistoemp, huisbereide zuurkool. Stuk voor stuk hartige gerechten: met veel liefde gekweekt, bereid en opgegeten. Ieder seizoen heeft ander lekkers in petto en ook andere activiteiten.

Op mooie zonnige middagen scoren we extra mulchmateriaal voor paden en bedden. Denk maar aan blaadjes die burens mooi bij elkaar vegen en deponeren in manden op de hoek van de straat, zodat we ze enkel nog hoeven op te pikken. Op regenachtige dagen bestellen we stevast te veel zaden omdat we euforisch worden van de foto's en lyrische teksten in catalogi van nieuwe wondergewassen.

Zelfs na zovele jaren laten we ons af en toe nog vangen. Zo kochten we vorig jaar een serie reuzengroenten. Na mooie ervaringen met de koolrabi Gigant in 2019 wilden we andere reuzengroenten uittesten. Want zeg nu zelf, als je meer groente krijgt voor hetzelfde werk, dan is dat best mooi meegenomen.

We bestelden dus zaden van reuzenwortelen en -suikererwten. Helaas bleek dat een kat in een zak. 'Reuze' leek vervangen door 'lilliput'. Een logistieke error?

BIOZADEN MET KORTING

Op zoek naar kwalitatieve biozaden? Dan zit je met de samenaankoop van Velt helemaal goed. Je bestelt je zaden als Velt-lid met een flinke korting. Bekijk het aanbod in de *Zadenlijst* bij deze *Seizoenen* of op www.velt.nu/zadenactie

↓ Dit exemplaar reuzenkoolrabi woog meer dan 6 kg. Hij vormt geen vezels, blijft mooi zacht en is zelfs aangesneden vrij lang te bewaren.

Dank je wel tuin!

Dat 2020 een moeilijk jaar was, lijdt geen twijfel. Ook in de moestuin. Een kurkdroog voorjaar met nachtvorst tot de voorlaatste dag van de ijsheiligen, en een zomer met amper regen en opnieuw piektemperaturen. En toch, ondanks de klimaatperikelen doet de tuin hard zijn best om ons te belonen. Zelfs in dit moeilijke jaar komen we niets te kort en oogsten we elke dag. Is dat niet fantastisch?

Daarom zeggen Elena en ik in november 'dank je wel' tegen de tuin. We houden een klein oogstfeest. Na de eerste nachtvorst rooien we op een mooie middag alle knolgewassen en stoppen we de bedden onder een dekentje van wintermulch. Pastinaak, aardpeer, knolselderij, bieten, wortelen en appelwortel, Canna en andere exotische knollen bewaren we in de kelder in emmers met nat zand. Zo blijven ze gemakkelijk bereikbaar nu de dagen zo kort zijn dat je in het donker thuiskomt van je werk, en blijven ze buiten het bereik van vorst en mee-eters zoals woelmuizen. Het houdt ze bovendien vers. Door het natte zand kunnen de groenten immers niet uitdrogen.

Een vraag die we soms krijgen: waarom oogsten jullie pastinaak of aardpeer om in de kelder te stoppen? Die groenten

komen toch de winter door? Dat klopt. Maar zo hoeven we niet te oogsten in natte omstandigheden, wat niet zo gezond is voor de grond. Het helpt ook om groenten zoals aardpeer onder controle te houden. Laat je ze in de grond zitten in de winter, dan durf je ze weleens te vergeten.

Trouwens, niet alles gaat de kelder in. We blijven ook heel wat vers oogsten. Kolen, veldsla en radicchio blijven gewoon buiten staan. Groen voor salades halen we uit de serre. Wat we ook nog altijd vers oogsten zijn kruiden: anijsverbena, ananassalie en verse munt planten we bij het begin van de winter in potten die we in de serre zetten, zodat we langer kunnen oogsten. Tijm en rozemarijn plukken we dagelijks buiten en gebruiken we in allerlei theebrouwsels, aangevuld met gedroogde tuinkruiden.

↓ Appelwortel

Plant een fruitboom

Je hebt het vast al eens gehoord: het beste moment om een boom te planten was twintig jaar geleden, het tweede beste moment is nu. Gelukkig hebben fruitbomen geen twintig jaar nodig om volwassen te worden. Toch is het nú nog altijd het beste moment om te planten. Omdat er de laatste jaren opmerkelijk minder neerslag valt in het voorjaar, is het echt belangrijk om struiken en bomen te planten vóór nieuwjaar, zodat ze in de loop van de winter vlot kunnen inwortelen. Dit maakt een wereld van verschil, ook voor de tuinier. Die hoeft dan minder met water te zeulen om de boompjes te gieten de volgende zomer. Dit geldt niet alleen voor bomen met naakte wortel, maar ook voor potplanten.

Geen plaats voor een fruitboom? Je hebt vast nog een gevel vrij waar wat fruit tegen past: een druif of leipeer bijvoorbeeld. Je kunt een eetbare haag planten met frambozen, bramen en bessen. Of misschien heb je een terras of raam dat beschaduwd moet worden op warme zomerdagen met een notenboom of leiconstructie. Een moerbeï naast de kippenren zorgt er dan weer voor dat de diertjes schaduw hebben en kunnen snoepen.

Voor wie zelf boompjes wil maken of een boom wil omenten, nog deze tip: vanaf half december kun je takjes knippen van favoriete rassen in je eigen tuin of die van collega-tuiniers om zelf bomen te enten in het voorjaar.

Gieter en poetsen

Na enkele droge jaren moet ik je vast niet meer vertellen dat het gros van onze groenten heel wat water nodig heeft om een goede oogst op te leveren. Nu het winter wordt, vangen we dus zo veel mogelijk water op. Niet alleen in tonnen, regenputten en vaten, maar ook in de bodem.

Een plaats waar de regen nooit bij kan, is de serre. We zorgen ervoor dat we na iedere regenbui een deel van de watertonnen leeg scheppen, zodat ze niet overlopen. Dat water gaat allemaal de serre in. Door de hele winter lang te gieten kijken we de bodem mooi egaal vochtig.

Een druilerige najaarsdag is het ideale moment om de serre eens te poetsen. In dit donkere seizoen hebben we iedere lichtstraal nodig. De ramen wassen doet veel voor je wintergroenten!

OVER RADIJSJES EN LEESPLEZIER

Om het zaaien niet te verleren, zaaien we half december de eerste radijsjes. Ze zijn oogstbaar rond half maart. Kies daarvoor wel een goed ras. Volgens Lieven David, van wie ik deze truc leerde, is dat French Breakfast (te vinden in de *Zadenlijst* van Velt). Trouwens, nu je tijd hebt: grijp eens terug naar die stapel oude nummers van *Seizoenen*. Over de primeur-radijsjes schreef Lieven vorig jaar een artikel. Wist je dat oudere nummers ook online te lezen zijn? Een schat aan informatie!

www.velt.nu/archief

Eindejaarsfeesten

Het is bij ons een traditie om voor kerst speciale dingen te kweken. Een knolletje dat stevast op ons menu staat is *crossne* of Japanse andoorn. We kweken deze kleine woekeraar op moeilijke plaatsen in de tuin. In een donker hoekje of onder fruitbomen.

Plannen, rusten en terugblikken

In een ander donker hoekje kunnen we in deze periode vaak judasoor plukken van een vlierstammetje dat geïnfecteerd is met deze zwam. Zet een deksel op je pan als je dit zwammetje bakt! Judasoor popt zoals popcorn tijdens het bakken en swingt dan letterlijk de pan uit.

Vergezeld van een wild slaatje zijn deze delicatessen niet te versmaden. In de serre kunnen we vaak ook wat spontaan opgekomen vogelmuur plukken. En de oogst van een *salade pissenlit* plannen we ook tegen kerst. Rond half november, vlak voor het blad verdwijnt van de paardenbloemen, steken we een stuk of vijftig mooie exemplaren uit. We potten ze in en zetten de pot weg in het donker. Tegen kerst kunnen we lekker knapperige, gebleekte blaadjes plukken.

Op de vensterbank valt er ook nog een en ander te oogsten. In oktober verplaatsen we onze kurkuma uit de serre naar de vensterbank, waar hij de winter doorbrengt. Elke plant brengt wat oranje wortelstokjes op. Met enkele paprika-planten doen we hetzelfde. De groene exemplaren rijpen dan mooi af tegen nieuwjaar. Chic, lokaal en niet duur. Helemaal trendy!

↓ Zwammenstammetje

Stel niet uit tot morgen wat je heden nog kunt doen: een spreuk die vroeger thuis tegen de muur hing. Je weet wel, op zo'n ouderwets tegeltje. Het klopt als een bus. Maar tuinieren is niet alleen actief bezig zijn. In de winter plannen en dromen we. Welke nieuwe gewassen gaan we volgend jaar testen? Welke nieuwe trucjes kunnen we bedenken?

En het is nu vooral ook de tijd om lekker te genieten van al dat lekkers dat nog te oogsten valt en de gevulde potten en groenten die in de kelder staan. Goed uitgerust zijn we dan weer helemaal klaar voor een spetterend volgend seizoen.

Bij deze zwaaien we jullie uit. Bedankt voor de toffe mails met lovende woorden. We komen jullie vast nog wleens tegen op een Velt-activiteit of tuinbeurs. Tot gauw!

— Alexander en Elena

